

Rim Vahiyni Qaror Topttiradi — To‘qqizinchi Raqam

Poydevorni Rad Etish: “Doimiy” Haqidagi Bahs va Adventist Bashoratida Haqiqatni Inkori Etishning Oqibatlari

Jeff Pippenger

2024-08-21

Hozir biz Advent tarixida Rimning turli ramzlari yuzasidan yuz bergan bahs-munozaralarning bashoratli chizig‘ini ko‘rib chiqmoqdamiz. Ayni paytda biz Doniyor kitobidagi “doimiy” masalasini ko‘rib chiqmoqdamiz. Bu bahs Adventizm poydevorlarining rad etilishini, Bashorat Ruhi hokimiyatining rad etilishini va Xudo tomonidan tanlangan xabarchining rad etilishini ifodalaydi. Millerning ishini rad etish, shuningdek, 1798-yilda Doniyor kitobi muhrsizlanganda bilimning ortishi natijasida yuzaga kelgan xabar haqidagi tushunchasiga Millerni yo‘naltirgan samoviy farishtalar tomonidan Millerga berilgan ko‘rsatmaning rad etilishini ham anglatadi.

2 Salonikaliklardagi papa hokimiyatining ochilishiga to‘sqinlik qilgan kuchni (butparast Rimni) aniqlovchi haqiqatni rad etadiganlar, haqiqatni sevmasliklarini namoyon etadilar; va haqiqat sevgisini rad etganlari uchun ular yolg‘onni qabul qiladilar. Bu yolg‘on esa, o‘z navbatida, ularning ustiga kuchli aldanishni keltiradi. Yolg‘on sababdir, ular qabul qiladigan kuchli aldanish esa oqibatdir. Haqiqatga bo‘lgan muhabbatning yo‘qligi ularning undovidir. Yolg‘on mutlaq haqiqatga ishonadiganlarga qarama-qarshi ravishda, Muqaddas Kitob ta’limotini plyuralistik tarzda qabul qilish tanlovini ifodalaydi. Shuning uchun Ishayoning Pavlus tilga olgan kuchli aldanish haqidagi tasviri bitta aldanish sifatida emas, balki aldanishlar sifatida berilgan. Boshqa toifa esa haqiqatni sevadiganlar, mutlaq haqiqat asosini qabul qiladiganlar bo‘lib, Ishayo tomonidan Xudoning Kalomi oldida titraydiganlar deb ta’riflanadi.

Egamiz shunday deydi: Osmon Mening taxtimdir, yer esa oyoqlarimning tagkursisidir; Menga qurayotgan uyingiz qani? Va Mening orom oladigan joyim qani? Zero, bularning hammasini Mening qo‘lim yaratgan, va bularning hammasi shunday vujudga kelgan, deydi Egamiz. Lekin Men mana bu kishiga — kambag‘al, ruhi singan va Mening kalomimdan titraydigan kishiga nazar solaman. Ho‘kiz so‘yuvchi go‘yo odam o‘ldirgandekdir; qo‘zi qurbon qiluvchi go‘yo itning bo‘ynini kesgandekdir; nazr keltiruvchi go‘yo cho‘chqa qonini taqdim etgandekdir; xushbo‘y tutatqi tutatuvchi go‘yo butga duo qilgandekdir. Ha, ular o‘z yo‘llarini tanladilar, va ularning joni o‘z jirkanch ishlaridan zavqlanadi. Men ham ularning aldanishlarini tanlayman va qo‘rqqan narsalarini boshlariga keltiraman; chunki Men chaqirganimda hech kim javob bermadi, Men gapirganimda ular quloq solmadilar; balki ko‘z o‘ngimda yovuzlik qildilar va Menga manzur bo‘lmagan narsani tanladilar. Egamizning kalomidan titraydigan sizlar, Egamizning so‘zini eshitinglar: Mening nomim tufayli sizlardan nafratlanagan, sizlarni quvib chiqargan birodarlaringiz: “Egamiz ulug‘lansin”, dedilar; ammo U sizning shodligingiz uchun zohir bo‘ladi, ular esa uyatga qoladilar. Ishayo 66:1–5.

Xudoning Kalomidan titraydiganlar Isroilning quvg'in qilinganlaridir; ular oxirgi kunlarda bayroq timsolida tasvirlangan o'shalardir.

U xalqlar uchun bir bayroq ko'taradi, Isroilning quvg'in qilinganlarini jamlaydi va Yahudoning tarqalib ketganlarini yerning to'rt burchagidan yig'adi. Ishayo 11:12.

Xudo, buzilgan qurbonliklarni taqdim etayotgan toifa o'zlari qurgan deb da'vo qilayotgan uyni aynan O'zi barpo etganini bildirib qo'yadi. "Bular Egamizning ma'badidir", deb e'lon qilganlarida, ular ishonayotgan narsa ana shu uydur.

Egamizning uyining darvozasida turib, u yerda mana bu so'zni e'lon qil va ayt: Ey Yahudoning barchangiz, Egamizga sajda qilish uchun bu darvozalardan kirayotganlar, Egamizning so'zini eshiting. Lashkarlar Egasi, Isroilning Xudosi, shunday deydi: Yo'llaringizni va qilmishlaringizni tuzatinglar, shunda Men sizlarni bu joyda yashataman. Yolg'on so'zlarga ishonmanglar, ya'ni: "Egamizning ma'badi, Egamizning ma'badi, Egamizning ma'badi — mana shular", demanglar. Yeremiyo 7:2–4.

"Yolg'on so'zlar"ga "ishonadiganlar" — yolg'onga ishonadiganlardir. Rabbiiy qurgan uy, Uning O'zi yaratgan poydevor ustiga bunyod etilgan edi. Xudo chaqirganda javob berishdan bosh tortgan toifa o'z yo'llarini tanladi va jirkanchliklardan zavq oldi. Yeremiyo ichkarida yuriladigan faqat bitta yo'l borligini aytgan bo'lsa-da, ular ko'plikda "yo'llar"ni va "jirkanchliklar"ni tanladilar.

Egamiz shunday deydi: Yo'llar ustida turinglar, ko'ringlar va qadimiy so'qmoqlar haqida so'ranglar: yaxshi yo'l qayerda ekanini bilib, o'sha yo'lda yuringlar, shunda jonlaringizga orom topasizlar. Ammo ular: "Biz u yo'lda yurmaymiz", dedilar. Men sizlarning ustingizga qo'riqchilarni ham qo'yib: "Karnay sadosiga quloq solinglar", dedim. Ammo ular: "Biz quloq solmaymiz", dedilar. Shuning uchun, ey xalqlar, eshitinglar, va bilib qo'yinglar, ey jamoat, ular orasida nima borligini. Eshit, ey yer yuzi: mana, Men bu xalq ustiga kulfat keltiraman, ya'ni ularning o'y-fikrlarining mevasini; chunki ular Mening so'zlarimga ham, Mening qonunimga ham quloq solmadilar, balki uni rad etdilar. Shebadan Menga xushbo'y tutatqi va uzoq yurtdan shirin qamish kelishidan Menga nima foyda? Kuydiriladigan qurbonliklaringiz maqbul emas, na qurbonliklaringiz Menga yoqimlidir. Yeremiyo 6:16–20.

O'n beshinchi bobda, Yeremiyo quloqlari bo'la turib ham quloq solmagan yovuz jamoatni "masxarachilar yig'ini" deb ataydi. Bu jamoatga ham birinchi va ikkinchi farishtalar xabarlar tarixida, ham yana uchinchi farishta tarixida "qo'riqchi" berilgan edi, biroq ular qadimiy yo'llar bo'lgan yaxshi yo'lda yurishdan bosh tortdilar. Buning o'rniga ular "yo'llar"da yurdilar. Shu sababli Ishayo Xudo bir nechta aldanishlarni tanlashini ko'rsatadi, chunki ular qadimiy yo'llarning mutlaq yo'li o'rniga yolg'on yo'llarning ko'pligini tanladilar. Ishayoning guvohligida bo'lgani kabi, masxarachilar yig'inining sajdasi ham Egamiz tomonidan rad etiladi. Oqsoqol Uayt Ishayodagi aldanishlarning ko'pligini Pavlusning kuchli aldanishi bilan bevosita bog'laydi va buni asosiy haqiqatlarning rad etilishi, ya'ni Egamiz O'z uyini uning ustiga qurgan va qurayotgan poydevor doirasiga joylashtiradi.

"Yuzaning ostini ko'radigan, barcha insonlarning qalbini o'qiydigan Zot, buyuk nurga ega bo'lganlar haqida shunday deydi: 'Ular o'zlarining axloqiy va ruhiy ahvoli tufayli qayg'uga

tushmaydilar va dahshatga kelmaydilar.’ Ha, ular o‘z yo‘llarini tanladilar, va ularning joni o‘z jirkanch ishlaridan zavqlanadi. Men ham ularning aldanishlarini tanlayman va qo‘rqan narsalarini boshlariga keltiraman; chunki Men chaqirganimda, hech kim javob bermadi; Men so‘zlaganimda, ular quloq solmadilar; balki ko‘z o‘ngimda yomonlik qildilar va Men xush ko‘rmagan narsani tanladilar.” “Xudo ularga kuchli adashishni yuboradi, toki ular yolg‘onga ishonsinlar”, chunki ular najot topishlari uchun “haqiqat sevgisini qabul qilmadilar”, “balki nohaqlikdan zavq oldilar.” Ishayo 66:3, 4; 2 Salonikaliklarga 2:11, 10, 12.

“Samoviy Ustoz so‘radi: ‘Aqlni bundan kuchliroq qanday aldov chalg‘itishi mumkin: siz to‘g‘ri poydevor ustiga qurayotganingizga va Xudo ishlarinigizni qabul qilayotganiga da‘vo qilishingiz, holbuki, aslida siz ko‘p narsalarni dunyoviy siyosatga muvofiq amalga oshirib, Yahovaga qarshi gunoh qilayotgan bo‘lsangiz? Ey, bu naqadar buyuk aldanish, naqadar maftunkor bir vasvasaki, bir vaqtlar haqiqatni bilgan insonlar taqvdorlikning ruhini va qudratini emas, balki uning shaklini o‘shaning o‘zi deb adashtirganlarida; o‘zlarini boy, mol-dunyoga to‘lgan va hech narsaga muhtoj emasmiz deb o‘ylaganlarida, holbuki, aslida ular hamma narsaga muhtoj bo‘ladilar.’”

“Xudo o‘z kiyimlarini dog‘siz saqlab kelayotgan sodiq xizmatkorlariga nisbatan o‘zgargani yo‘q. Ammo ko‘plar: ‘Tinchlik va omonlik’, deb faryod qilmoqdalar, holbuki to‘satdan halokat ularning ustiga kelmoqda. Agar chuqur tavba bo‘lmasa, agar insonlar e‘tirof orqali o‘z qalblarini kamtar qilmasalar va haqiqatni Iso Masihda qanday bo‘lsa, shunday qabul qilmasalar, ular hech qachon osmon saltanatiga kirmaydilar. Saflarimizda poklanish yuz berganida, biz endi boymiz, mol-dunyomiz ko‘p, hech narsaga muhtoj emasmiz, deb maqtanib, beparvo xotirjamlikda qolmaymiz.”

“Kim chin dildan ayta oladi: ‘Bizning oltinimiz olovda sinalgandir; kiyimlarimiz dunyo tomonidan bulg‘anmagan’? Men Ustozimizning soxta deb atalgan solihlik kiyimlariga ishora qilayotganini ko‘rdim. U ularni yechib tashlab, ostidagi nopoklikni fosh qildi. So‘ng U menga dedi: ‘Ularning o‘z nopokligi va xarakterining chirkinligini kibr bilan berkitib qo‘yganlarini ko‘rmayapsanmi? “Sodiq shahar qanday qilib fohishaga aylangan!” Otamning uyi savdo-sotiq uyiga, ilohiy huzur va ulug‘vorlik tark etgan maskanga aylantirilgan! Ana shu sababli zaiflik bor, kuch esa yetishmaydi.’” Testimonies, 8-jild, 249, 250.

Mazkur parçada Yeremiyoning masxarachilar yig‘ini nodon bokiralar bo‘lgan Laodikiyaliklar sifatida aniqlanadi.

“Aqilsiz bokira qizlar tomonidan ifodalangan Jamoatning holati, shuningdek, Laodikiya holati deb ham aytiladi.” Review and Herald, August 19, 1890.

Aqilsiz bokira qizlar Yarim tun faryodi kelganida o‘zlarida yog‘ yo‘qligini namoyon etadilar; o‘sha paytda ular qaysi yo‘ldan borishni tanlash borasidagi avvalgi o‘z tanlovlariga mos keladigan bir aldanishni qabul qiladilar, Yeremiyoning qadimiy yo‘llarini esa rad etadilar. Qadimiy yo‘llarda orom va tetiklanish topiladi, orom va tetiklanish esa keyingi yomg‘irdir.

“Menga uchinchi farishtaning xabari yakunlanayotgan vaqtga ishora qilindi. Xudoning qudrati Uning xalqi ustida to‘xtab turgan edi; ular o‘z ishlarini ado etgan va oldilaridagi sinovli soatga tayyor bo‘lgan edilar. Ular kechki yomg‘irni, ya‘ni Rabbimiz huzuridan keladigan tetiklanishni

qabul qilgan edilar, va tirik guvohlik qayta jonlantirilgan edi. Oxirgi buyuk ogohlantirish hamma yerda yangragan edi, va u xabarni qabul qilmagan yer yuzi aholisini qo'zg'atib, g'azabga keltirgan edi." Early Writings, 279.

Muqaddas Ruhning to'kilishi davrida haqiqatni sevmaydigan, shu bois haqiqat o'rniga yolg'onga ishonishni tanlagan nodon Laodikiyalik bokira qizlar ustiga kuchli adashish yog'diriladi. Haqiqatni rad etish qonunni rad etishga tenglashtiriladi, chunki Xudoning qonuni Uning bashoratli qoidalarida mujassamdir.

"Vahiy yangi bir narsaning yaratilishi yoki ixtiro qilinishi emas, balki oshkor etilgungacha insonlar uchun noma'lum bo'lgan narsaning namoyon bo'lishidir. Injilda mujassam bo'lgan buyuk va abadiy haqiqatlar tirishqoqlik bilan izlash va o'zimizni Xudo oldida kamtar tutish orqali ochib beriladi. Ilohiy Ustoz haqiqatning kamtar izlanuvchisining ongini boshqaradi; va Muqaddas Ruhning yo'l-yo'riqi bilan Kalomning haqiqatlari unga ma'lum qilinadi. Va bilimning bundan ham ishonchliroq hamda samaraliroq yo'li bo'lishi mumkin emas. Najotkorning va'dasi shunday edi: 'Qachonki U, ya'ni Haqiqat Ruhi kelganida, sizlarni butun haqiqatga boshlab boradi.' Xudoning Kalomini tushunishimiz Muqaddas Ruhning ato etilishi orqali ro'y beradi.

"Zaburchi shunday yozadi: «Yigit o'z yo'lini nima bilan pok tutadi? So'zingga muvofiq unga amal qilish bilan. Seni butun qalbim bilan izladim: ey, meni amrlaringdan adashib ketishga yo'l qo'yma.... Ko'zlarimni ochgin, toki qonuningdan ajoyib narsalarni ko'rayin»."

"Bizga haqiqatni yashirin xazinani izlagandek izlash haqida nasihat berilgan. Rabbiiy haqiqatning chin izlovchisiga idrokni ochadi; Muqaddas Ruh esa unga vahiy haqiqatlarini anglab yetishga imkon beradi. Zaburchining ko'zlari ochilib, qonundan ajoyib narsalarni ko'rishi uchun iltijo qilgani bilan nazarda tutgani ham mana shudir. Jon Iso Masihning kamolotlariga tashna bo'lganda, ong yanada yaxshi olamning ulug'vorliklarini anglashga qodir bo'ladi. Biz Xudoning Kalomidagi haqiqatlarni faqat ilohiy Ustozning yordami bilangina tushuna olamiz. Masihning maktabida biz muloyim va kamtar bo'lishni o'rganamiz, chunki bizga xudojo'ylik sirlarini anglash beriladi." Sabbath School Worker, December 1, 1909.

So'nggi yomg'irning xabarini yoki uslubiyaatini rad etish — Xudoning qonunini rad etishdir. Yeremiyo: "ular Mening so'zlarimga ham, Mening qonunimga ham quloq solmadilar, balki uni rad etdilar", deb aytganida, u Ho'sheya bilan hamfikir bo'lmoqda.

Mening xalqim bilim yetishmasligi sababli halok bo'lmoqda; sen bilimni rad etganing uchun, Men ham seni rad etaman, va sen Menga ruhoniyl bo'lmaysan; o'z Xudoyingning qonunini unutganing bois, Men ham sening farzandlaringni unutaman. Hosea 4:6.

Ahmoqlar rad etadigan bilim — bu Doniyor oxirzamonda sodir bo'ladigan deb aniqlagan bilimning ortishidir. Oxirzamonda, ya'ni 1798-yilda, so'ngra yana 1989-yilda oxirzamonda, Xudo o'sha o'zaro parallel bo'lgan ikki avlodning har biri uchun poydevorni barpo etar ekan, foydalanishni tanlagan xabarchi orqali rasmiylashtirilgan bir bilim ortishi yuz berdi. Bu poydevor haqiqatlari o'zlariga tegishli tarixlarning tanlangan xabarchilariga vahiy qilingan muayyan Muqaddas Kitob qoidalari asosida tartibga solingan edi; o'sha poydevor haqiqatlari Yeremiyoning

qadimiy yo‘llaridir va ular, oxir-oqibat, yarim tun va baland nidoning xabarlaridagi moyini ifodalovchi haqiqatlardir. So‘nggi yomg‘ir bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanishi tarixida Yarim tun nidosi xabarini paydo qiladi, undan keyin esa hanuz Bobilda bo‘lgan Xudoning boshqa suruvini yig‘ish tarixida baland nido xabarini paydo qiladi. So‘nggi yomg‘ir ham xabarning o‘zi, ham o‘sha xabarni paydo qiladigan metodologiyadir. Doniyor ta‘kidlagan bilimning ortishi uch bosqichli sinov jarayonini boshlab beradi.

Va u dedi: Yo‘lingdan bor, ey Doniyor; chunki bu so‘zlar oxirzamon vaqtigacha yopiq va muhrlangan bo‘lur. Ko‘plar poklanur, oppoq qilinur va sinalur; ammo fosiqlar fosiqlik qilurlar; fosiqlardan hech biri anglamas, lekin donolar angarlalar. Doniyor 12:9, 10.

Doniyorning yovuzlari — Matto tilga olgan o‘zlarining Laodikiya holatini saqlab qolishni tanlagan nodon qizlardir. Ularning holati Doniyorning uch sinovining uchinchi bosqichida, dono ham, yovuz ham sinalganda, namoyon bo‘ladi. So‘nggi sinov — hukm ijro etiladigan joy bo‘lib, unda har ikkala toifa ham moyga ega-emasligini namoyon qiladi.

“Yana bu masallar hukmdan keyin hech qanday sinov muddati bo‘lmasligini o‘rgatadi. Xushxabarning ishi tugallanganda, darhol yaxshilar bilan yovuzlar o‘rtasidagi ajralish yuz beradi va har bir toifaning taqdiri abadiy belgilab qo‘yiladi.” Christ’s Object Lessons, 123.

Uchinchi sinovdagi xarakterning namoyon bo‘lishi sajda qiluvchilarni yo nodon Laodikiyalik, yo dono Filadelfiyalik sifatida aniqlaydi. Yakuniy sinov keyingi yomg‘ir xabari bilan birgalikda amalga oshiriladi; bu xabar keyingi yomg‘irning metodologiyasi orqali ayon qilingan. Keyingi yomg‘irning metodologiyasini rad etish jonni shunday bir holatga qo‘yadiki, bunda u keyingi yomg‘ir xabarini tushuna olmaydi. Xabar ham, metodologiya ham Ishayo tomonidan yakuniy sinov sifatida ko‘rsatilgan.

U kimga ilm o‘rgatadi? Va kimga ta‘limotni anglatadi? Sutdan ajratilganlarga, ko‘krakdan chiqarilganlarga. Chunki amr ustiga amr, amr ustiga amr; satr ustiga satr, satr ustiga satr; bu yerda ozgina, u yerda ozgina bo‘lishi kerak. Zero, duduqlanuvchi lablar va boshqa til bilan U bu xalqqa so‘zlaydi. U shunday degan edi: “Mana shu oromdir, u bilan toliqqanga orom berdirishingiz mumkin; va mana shu tetiklikdir”; biroq ular quloq solishni istamadilar. Ammo Egamizning kalomi ularga amr ustiga amr, amr ustiga amr; satr ustiga satr, satr ustiga satr; bu yerda ozgina, u yerda ozgina bo‘ldi; toki ular borib, orqaga yiqilsinlar, sindirilsinlar, tuzoqqa tushsinlar va tutilsinlar. Shuning uchun, ey Quddusda bo‘lgan bu xalqqa hokimlik qiluvchi masxarachi kishilar, Egamizning kalomini eshitinglar. Chunki sizlar: “Biz o‘lim bilan ahd qildik, do‘zax bilan esa kelishuvga kirdik; toshib keladigan qamchi o‘tib ketganda, u bizga yetib kelmaydi; zero, biz yolg‘onni o‘zimizga panoh qildik va soxtalik ostida yashirindik”, dedingizlar. Shuning uchun Egamiz Xudo shunday deydi: “Mana, Men Sionda poydevor uchun bir tosh qo‘yaman, sinovdan o‘tgan toshni, qimmatbaho burchak toshini, ishonchli poydevorni; kim ishonsa, shoshilmaydi. Men hukmni ham o‘lchov chizig‘i qilib, adolatni esa shoqul qilib qo‘yaman; do‘l yolg‘on panohini supurib tashlaydi, suvlar esa yashirin joyni bosib ketadi. O‘lim bilan qilgan ahdingiz bekor qilinadi, do‘zax bilan tuzgan kelishuvingiz barqaror bo‘lmaydi; toshib keladigan qamchi o‘tib ketganda, sizlar uning ostida payhon qilinasizlar.” Ishayo 28:9–18.

Muqaddas Kitob bashoratidagi “toshqin kabi bosib keluvchi qamchi” Qo‘shma Shtatlardagi yaqin orada keladigan yakshanba qonuni bilan boshlanadigan, tobora kuchayib boruvchi yakshanba qonuni inqirozidir. “Haqiqat sevgisi”ga ega bo‘lmagan va shu bois bilimning ortishini rad etadigan o‘sha nodon, yovuz Laodikeyaliklar, boshqa narsalar qatorida, Muqaddas Kitob bashoratidagi Rim timsolining soxta ta’rifini qabul qilishni tanlaganlari uchun, “toshqin kabi bosib keluvchi qamchi” o‘zlariga “kelmaydi”, deb ishonadilar. Shunday qilish orqali ular o‘zlarining bashoratga oid poydevori asosida soxta bashoratli bir namunani yaratdilar. Ularning poydevori qum ustiga qurilgandir, qum esa mayda ezilgan toshlarning ko‘pligini ifodalaydi. Donolarning poydevori esa yagona Qoya ustiga qurilgandir.

Menga berilgan Xudoning inoyatiga ko‘ra, men dono me’mor singari poydevorni qo‘ydim, boshqasi esa uning ustiga bino qilmoqda. Lekin har kim uning ustiga qanday bino qilayotganiga ehtiyot bo‘lsin. Chunki hech kim qo‘yilgan poydevordan boshqa poydevor qo‘ya olmaydi; bu poydevor esa Iso Masihdir. Endi agar kimdir bu poydevor ustiga oltin, kumush, qimmatbaho toshlar, yog‘och, pichan, somon bilan bino qilsa, har bir kishining ishi oshkor bo‘ladi; chunki o‘sha kun buni ayon qiladi, negaki u olov bilan namoyon bo‘ladi; va olov har bir kishining ishini, uning qanday ekanini, sinab ko‘radi. 1 Korinfliklarga 3:10–13.

Soxta poydevorlar haqiqiy Poydevor — Qoya bo‘lgan Masih Iso bilan qarama-qarshi qo‘yiladi. Haqiqiy yoki soxta poydevor Doniyorning uch sinovining oxirgisida ayon bo‘ladi. U “olov orqali oshkor qilinadi” — ya’ni O‘z ma’badiga to‘satdan keladigan Ahd Elchisining olovi orqali. Shunda o‘lim bilan ahd tuzgan bir toifa ayon bo‘ladi, va hayot ahdini tuzgan bir toifa ayon bo‘ladi.

Mana, Men O‘z xabarchimni yuboraman, va u Mening oldimda yo‘lni hozirlaydi; va sizlar izlayotgan Egamiz to‘satdan O‘z ma’badiga keladi, ya’ni sizlar zavq topadigan ahdning Xabarchisi; mana, U keladi, deydi Sarvari Olam. Lekin Uning keladigan kuniga kim bardosh bera oladi? Va U zohir bo‘lganida kim tura oladi? Chunki U erituvchining oloviday va kir yuvuvchilarning ishqoridaydir. U kumushni eritib poklovchi kabi o‘tiradi; U Levining o‘g‘illarini poklaydi va ularni oltin bilan kumush kabi tozalaydi, toki ular Egamizga solihlik ila nazr taqdim etsinlar. Shunda Yahudo bilan Quddusning nazri Egamizga qadimgi kunlardagidek va avvalgi yillardagidek maqbul bo‘ladi. Va Men hukm uchun sizlarga yaqinlashaman; Men sehrarlar, zinokorlar va yolg‘on qasam ichuvchilarga, yollanma ishchining haqini ushlab qoluvchilarga, beva bilan yetimga zulm qiluvchilarga, musofirni o‘z huquqidan mahrum qiluvchilarga va Mendan qo‘rqmaydiganlarga qarshi tezkor guvoh bo‘laman, deydi Sarvari Olam. Malaki 3:1–5.

Ahdning Elchisi hukm bilan yaqinlashadi, Danielning sinov jarayoni uchinchi sinovga yetganda va donolar bilan fosiqlar sinalganda. Danielning uch bosqichli sinov jarayoni oxirzamonda, Daniel kitobi muhrdan yechilganda va bilim ortganda boshlanadi. Bilimning ortishi karnay chalayotgan tanlangan elchining xizmati orqali ravshanlikka keltiriladi. O‘sha elchi Malaki tomonidan Ahdning Elchisi kelishidan oldin “yo‘lni tayyorlaydigan” “elchi” deb ataladi; Ahdning Elchisi esa olov orqali kim U bilan ahdga kirganini yoki kim o‘lim bilan ahd tuzishni tanlaganini oshkor qiladi. Millerchilar tarixida Masih 1844-yil 22-oktabrda O‘z ma’badiga to‘satdan keldi; bu yaqinlashib kelayotgan yakshanba qonunini oldindan tasvirlovchi bir yo‘l-belgisidir.

“Masihning muqaddas ma’badni poklash uchun bizning oliy ruhoniyimiz sifatida eng muqaddas joyga kelishi — Doniyor 8:14 da ko’rsatilganidek; Inson O’g’lining Qadimiy Zot huzuriga kelishi — Doniyor 7:13 da bayon etilganidek; va Egamizning O’z ma’badiga kelishi — Malakiy tomonidan bashorat qilinganidek — bularning barchasi bir voqeaning tasvirlaridir; va bu, shuningdek, Masih tomonidan Matto 25 dagi o’n bokira haqidagi masalda tasvirlangan kuyovning nikohga kelishi bilan ham ifodalangan.” The Great Controversy, 426.

Doniyorning uch sinovidan oxirgisi tez orada keladigan yakshanba qonuni paytida sodir bo’ladi; o’shanda Ahd Xabarchisi kelib, Levilar kontekstida qo’yilgan hayot yoki o’lim bilan kim ahd tuzganini olov orqali oshkor qiladi. Malaki Matto bayon etgan dono va nodon bokiralarni, ya’ni Yuhannoning Laodikeyaliklari va Filadelfiyaliklarini hamda Doniyorning dono va yovuzlarini tasvirlaganida, har ikkala guruh ham olov bilan sinovdan o’tkaziladi, va shundan so’ng kim Levi ekanini, yoki kim Levi emasligini namoyon qiladilar.

Levilar oltin buzoqlar bilan bog’liq ikki isyonda sadoqat bilan turganlarning ramzidir. Birinchi isyon Horunniki, ikkinchi isyon esa Yorubomning isyoni edi. Har ikkala tasvirda ham levilar sodiqlarni ifoda etadi, va har ikkala tasvir ham tez orada keladigan yakshanba qonuni paytida levilar orqali ifodalangan bir guruhning sadoqatiga oid ikki guvohlikni taqdim etadi. Horun oltin buzoq yasadi. Oltin Bobilning ramzidir, buzoq esa hayvonning timsolidir. So’ng u bir bayramni tayinladi, va nodon xalq buzoq atrofida yalang’och holda raqsga tushdi. Ularning butun isyoni tanlangan xabarchi bo’lgan Musoni rad etishlariga asoslangan va shu bilan rag’batlantirilgan edi.

Muso Horunga dedi: “Bu xalq senga nima qildi, ularga shunchalik katta gunohni keltirding?” Horun esa dedi: “Xojamning g’azabi alangalab ketmasin; sen bu xalqni bilasan, ular yomonlikka moyildirlar. Chunki ular menga: ‘Bizga oldimizdan boradigan xudolar yasab ber; negaki bizni Misr yurtidan olib chiqqan bu Musoga nima bo’lganini bilmaymiz’, — dedilar. Men ularga: ‘Kimda oltin bo’lsa, uni yechib bersin’, — dedim. Shunda ular uni menga berdilar; men uni olovga tashladim, va mana shu buzoq chiqdi.” Muso xalqning yalang’och ekanini ko’rdi; (chunki Horun ularni dushmanlari oldida uyatga qolishlari uchun yalang’och qilib qo’ygan edi:) Shunda Muso qarorgoh darvozasida turib dedi: “Kim Egamizning tarafida bo’lsa, mening oldimga kelsin.” Va Levining barcha o’g’illari uning oldiga yig’ildilar. U ularga dedi: “Isroilning Egasi Xudo shunday demoqda: har biringiz qilichingizni yoningizga taqingizlar, qarorgoh bo’ylab darvozadan darvozaga kirib-chiqingizlar, va har biringiz o’z birodaringizni, har biringiz o’z do’stingizni, har biringiz o’z qo’shningizni o’ldiringizlar.” Levining o’g’illari Musoning so’ziga muvofiq qildilar; va o’sha kuni xalqdan taxminan uch ming kishi halok bo’ldi. Chiqish 32:21–28.

Raqsga tushganlar Laodikeyaliklar bo’lib, ular “yalang’ochliklarining sharmandaligi”ni namoyon qildilar; bu oltinchi baloning ogohlantirishi, ya’ni zamonaviy Rimning ajdaho, hayvon va soxta payg’ambar sifatidagi uch qismli tarkibini to’g’ri tushunish zarurligi haqidagi ogohlantirishdir. Bu ogohlantirish Uriah Smithning oltinchi balo va Armageddonga oid haqiqatlarni barbod qilgan xususiy talqiniga keskin zid keladi.

O’zlarining Lodikiya holatini namoyon etganlar tanlangan xabarchining hokimiyatini rad etdilar va “kundalik”ning shaytoniy timsolini Masihning muqaddas xonadagi xizmatining ilohiy timsoli

sifatida tanlashni afzal ko‘ruvchilar bilan aynan bir xil chalkash tushunchani namoyon etdilar. Ular o‘z najotlarini ramziy bir xudoga nisbat berdilar, biroq ular sajda qilishni tanlagan xudo Misr xudosining timsoli edi, Misr esa ajdahoning timsolidir. Lodikiyachi Adventizmda bo‘lgani kabi, ular “kundalik” butparast Rimning, ya’ni ajdahoning timsoli ekanligi haqidagi haqiqatni rad etdilar va shaytoniy timsolni Masihning timsoli deb e’tirof etdilar.

Ey inson o‘g‘li, yuzingni Misr shohi Fir‘avnga qarshi qarat va unga hamda butun Misrga qarshi bashorat qil: Gapir va ayt: Egamiz Xudo shunday deydi: Mana, Men senga qarshiman, ey Misr shohi Fir‘avn, o‘z daryolari o‘rtasida yotgan ulkan ajdarho, u: “Daryoyim o‘zimga, uni o‘zim uchun yaratdim”, degan. Hizqiyol 29:2, 3.

Horunning isyonchilari oltin buzoq orqali ifodalangan ajdahoning bir ramzi ularni Misr qulligidan qutqargan xudo, degan yolg‘onga ishonidilar. Laodikiya Adventizmi esa butparast Rimning (ajdahoning) bir ramzi bo‘lgan “kundalik” Masihning ramzi, Uning osmondagi muqaddas maskandagi xizmati orqali insonlarni gunoh qulligidan qutqaradigan ishining timsoli, degan yolg‘onga ishonadi. Ular, xuddi “kundalik”ning ramziyligi ustidagi tortishuvda Laodikiya Adventizmi qilganidek, tanlangan xabarchini ham rad etdilar.

Laodikechi Adventizmning birinchi avlodida (1844 yildan 1888 yilgacha) ular yetti vaqttni aniqlashda Millerning ishini rad etdilar. Ikkinchi avlodida (1888 yildan 1919 yilgacha) ular “kundalik” haqidagi haqiqatni rad etish jarayonini boshladilar. Uchinchi avlodida (1919 yildan 1957 yilgacha) ular Sening xalqingning talonchilari Antiox Epifanesdir, degan murtad Protestantizm tushunchasiga qaytib ketdilar. 2001 yil 11 sentyabrda esa ular o‘sha sanada uchinchi voy kelganida, Injil bashoratida Islomning rolini rad etdilar. Bu to‘rtta haqiqatning har biri Miller tomonidan himoya qilingan bo‘lib, Habakkukning ikki lavhasida ifodalangan; ularning har biri White opa “tanlangan kishi” deb ataydigan Millerning ishiga nisbat beriladigan asosiy haqiqatlardir.

Yeroboamning isyoni shimoliy podshohlikning boshida boshlandi; bu podshohlik o‘n qabiladan iborat bo‘lib, ular Yeroboamni o‘zlarining birinchi shohi qilib tayinlagan edilar. Yeroboam ikkita oltin buzoq yasadi va ulardan birini Baytilda, ya’ni “Xudoning uyi” ma’nosini bildiruvchi joyda, boshqasini esa Donda, ya’ni “hukm” ma’nosini bildiruvchi joyda o‘rnatdi. Baytil va Don birgalikda jamoat (Baytil) va davlat (Don)ning birikmasini ifodalaydi. Horunning isyonida bo‘lgani kabi, buzoqlar Boburning ramzi bo‘lgan oltindan yasalgan edi va ularning har ikkisi ham bir hayvonning timsoli edi. Horun bilan bo‘lgani kabi, Yeroboam ham har yillik bayramni tayinladi va bu buzoqlarni Xudoning xalqini Misrdan olib chiqqan xudolar deb e’lon qildi.

Yeribom o‘z yuragida dedi: Endi shohlik Dovud xonadoniga qaytadi. Agar bu xalq Quddusda Egamizning uyida qurbonlik keltirish uchun chiqsa, bu xalqning yuragi yana o‘z xo‘jayini — Yahudo shohi Raxabomga qaytadi; ular meni o‘ldirib, yana Yahudo shohi Raxabomga boradilar. Shunda shoh maslahatlashib, oltindan ikkita buzoq yasadi va ularga dedi: Quddusga chiqishingiz sizlar uchun ortiqchadir; mana, ey Isroil, seni Misr yurtidan olib chiqqan xudolaring shulardir. Ulardan birini Baytilda qo‘ydi, boshqasini esa Danga o‘rnatdi. Bu narsa gunohga aylandi; chunki xalq ulardan birining oldida sajda qilish uchun hatto Danga qadar bordi. U yana sajdagohlar uyini qildi va Levi o‘g‘illaridan bo‘lmagan oddiy xalq orasidan

ruhoniylar tayinladi. Yeribom sakkizinchi oyda, oyning o‘n beshinchi kunida, Yahudodagi bayramga o‘xshash bir bayramni belgiladi va qurbongoh ustida qurbonlik qildi. U Baytilda ham shunday qilib, o‘zi yasagan buzoqlarga qurbonlik qildi; va Baytilda o‘zi qilgan sajdagohlarning ruhoniylarini tayinladi. Shunday qilib, u sakkizinchi oyning o‘n beshinchi kunida, o‘z yuragidan o‘ylab topgan oyda, Baytilda o‘zi qilgan qurbongoh ustida qurbonlik qildi; Isroil o‘g‘illari uchun bayram belgiladi; qurbongoh ustiga chiqib, xushbo‘y tutatqi tutatdi. 3 Shohlar 12:26–33.

Yerovo‘om “o‘z yuragida o‘ylab topdi”; bu esa Uriya Smitning o‘zining bashoratli andozasini qurish uchun “xususiy talqin”ni joriy etishdagi ishini ifodalaydi. Yerovo‘om Horunning yo‘lidan bordi va shu tariqa Misrning bir xudosini haqiqiy Xudo sifatida noto‘g‘ri tasvirladi. Horun ham, Yerovo‘om ham yaratgan xudo Rimning ikki yoqlama tabiatiga oid bir timsolning — davlatparastlik va cherkovparastlik timsolining — noto‘g‘ri qo‘llanishiga asoslangan edi. Horun ham, Yerovo‘om ham yirtqichning suratiga oid timsol orqali ajdaho qudratining bir timsolini ko‘rsatgan edilar. Shunday qilib, isyon haqidagi o‘sha muqaddas tarixlarning har ikkisi ham Xudoning xalqining buyuk sinovini ifodalaydi; aynan shu sinov orqali ularning abadiy taqdiri hal qilinadi. Ilhomga ko‘ra, o‘sha sinov yirtqich suratining shakllanishi sinovidir.

1843-yil kashshoflar jadvaliga kirib kelgan, “sening xalqingning qaroqchilari” sifatida Rim timsoli haqidagi birinchi bahsda, qaroqchilar Rim ekani haqidagi haqiqat o‘rniga, qaroqchi Antiox Epifan ekanligi ilgari surilgan edi. Birinchi bahs “sening xalqingning qaroqchilari” Rim ekanligi haqidagi oxirgi bahsni ifodaladi; hozir esa qaroqchilar Rim emas, balki Amerika Qo‘shma Shtatlari, deb ta’kidlanmoqda. Biroq, Doniyor o‘n birinchi bobining o‘ninchi oyatidan o‘n beshinchi oyatigacha bo‘lgan oyatlarda Antiox Amerika Qo‘shma Shtatlarining timsolidir; shu bois, kim tasvirlanayotgani haqidagi boshlang‘ich yolg‘on bilan yakuniy yolg‘on aynandir.

So‘nggi kunlarda Antiox nimani ifoda etgani haqidagi zulmat va chalkashlik, Horunning va Yerobomning isyoni qilganidek, hayvonning surati borasida ham chalkashlikni keltirib chiqaradi. Hayvonning surati borasidagi chalkashlik aynan Xudoning xalqi uchun buyuk sinov — hayvon suratining shakllanishi — sodir bo‘layotgan paytning o‘zida yuz bermoqda.

“Rabbiy menga yirtqichning surati sinov muddati yopilishidan oldin shakllantirilishini aniq ko‘rsatdi; chunki u Xudoning xalqi uchun ularning abadiy taqdiri hal etiladigan buyuk sinov bo‘ladi. Sizning pozitsiyangiz shu qadar chalkash va o‘zaro nomuvofiqliklarga to‘ladi, juda ozchilikgina aldanishi mumkin.

“Vahiy 13-bobda bu mavzu ravshan bayon etilgan; [Vahiy 13:11–17, iqtibos keltirilgan].”

“Bu Xudoning xalqi muhrilanishidan oldin boshdan kechirishi lozim bo‘lgan sinovdir. Uning qonuniga rioya etib, soxta shanbani qabul qilishdan bosh tortish orqali Xudoga sadoqatini isbotlaganlarning barchasi Egamiz Xudo Yahovaning bayrog‘i ostida saf tortadi va barhayot Xudoning muhrini qabul qiladi. Samoviy manbadan kelgan haqiqatdan voz kechib, yakshanba shanbasini qabul qiladiganlar esa hayvonning tamg‘asini qabul qiladi.” Manuscript Releases, 15-jild, 15.

Opa Uayt “kundalik”ning butparast Rimni ifodalashi haqidagi Millerning qarashini ma’qullaganida, u 1844-yildan beri “boshqa qarashlar”, ko’plikda, qabul qilinganini va buning natijasida “zulmat va sarosima” yuzaga kelganini aytdi. “Xalqingning qaroqchilari” sifatida butparast Rimning ramzi bo’lgan “kundalik” haqidagi soxta qarashlar keltirib chiqaradigan bu sarosima, Rim bilan Rimning surati o’rtasidagi farq masalasida ham sarosima va zulmatni yuzaga keltiradi.

Rimning bir ramzi ustidagi birinchi va oxirgi bahslar chetlab o’tilayotgan sobiq ahd xalqi bilan o’sha paytda Xudoning yangi ahd xalqi bo’lib borayotgan xalq o’rtasida yuz berdi. Bu bahs belgilangan grammatika qoidalariga bo’ysunishni istamaslikni ham o’z ichiga oldi, chunki o’n to’rtinchi oyatdagi “shuningdek” so’zi protestantlar tomonidan rad etildi; shu tariqa ular talonchilar avvalgi oyatlar ichida ifodalangan ayni o’sha hokimiyat bo’lishi kerak, deb da’vo qildilar.

Antiox qaroqchilar bo’lishga majburlanganda, bu Muqaddas Yozuvlarni buzib talqin qilishni ifoda etardi. Bu xususiy talqin edi, chunki haqiqatga qarshi bo’lgan har qanday soxta ta’limot xususiy talqindir. Bahsning o’zi asosiy haqiqatga aylandi, chunki u 1843 yilgi kashshoflar jadvalida qayd etilgan edi. Jadvalning ilhom orqali tasdiqlanishi va ma’qullanishi “qaroqchilar”ni Rimning ramzi sifatida tasdiqlab, haqiqatning jiddiyligini yanada ulug’ladi, chunki bu ta’limotni rad etish ham asoslarni, ham Payg’ambarlik Ruhining hokimiyatini rad etish demak edi.

Xalqing orasidagi qaroqchilarni Rimni ifodalovchi deb to’g’ri tushunish, farishtalar Uilyam Millerga bergan bashoratli namuna bilan qo’shilganda — zero, bu u tushunib yetgan va taqdim etgan bashoratli namuna bilan muvofiq edi — ya’ni, butparast Rim va papalik Rimi uning barcha bashoratga oid tatbiqlarining asosi bo’lgan.

Uriya Smitning Doniyor kitobining o’n birinchi bobidagi o’ttiz oltinchi oyatda shimoldagi shohni Fransiya deb, so’ngra qirqinchi oyatda esa Turkiya deb belgilagan shaxsiy talqini shimoldagi shohning ikki noto’g’ri aniqlanishidan iborat edi. Smitning 1863-yilda asoslardan voz kechishi unda shunday bir ko’rlikni keltirib chiqardiki, bu ko’rlik unga bashoratning eng asosiy qoidalaridan birini ko’rishga yo’l qo’ymadi; bu qoida shundan iborat ediki: taxminan Masih davriga kelib, bashorat qadimgi so’zma-so’z mavjudotlar timsolida ko’rsatilgan zamonaviy ruhiy mavjudotlarni tasvirlaydi. Pavlus bu haqiqatni ayniqsa, avval so’zma-so’z bo’lgani, undan keyin esa ruhiy bo’lgani haqida ta’lim berish orqali bayon qilgan.

Biroq avval ruhiy bo’lgani emas, balki tabiiy bo’lgani edi; undan keyin esa ruhiy bo’lgani keldi. 1 Korinfliklarga 15:46.

Smit ahd xalqidan bo’lib, ular murtadlashgan protestantizm o’rniga Xudoning xalqi bo’lib qolgan edilar, biroq u yetti vaqtni rad etib, o’zining 1863 yilgi jadvalini taqdim etganida, ularning isyonini himoya qildi. Uning shaxsiy talqinini qo’llash Vahiy kitobining o’n oltinchi bobidagi Armageddon haqida soxta bir tushunchani yuzaga keltirdi; bu esa Rimni to’g’ri anglash borasidagi yana bir sinovdir.

Qaroqchilar haqidagi birinchi bahs bilan Smit o’nta bokira haqidagi masalning birinchi amalga oshishi bilan bog’liq bo’lganlarni ifoda etdi. Shunday qilib, shimol podshohi haqidagi o’z shaxsiy

qarashi bilan u 1856 va 1863 yillar oralig'ida chetlab o'tilayotgan, Laodikeyadagi Yettinchi kun Adventistlar jamoatiga aylanib borayotgan ahd xalqini ifoda etadi. Qaroqchilar haqidagi bahsda protestantlar bilan bo'lgani kabi, Smit ham o'z xususiy talqini bilan buzib talqin qilgan parchadagi grammatik hokimiyatni mensimadi, chunki grammatik jihatdan o'ttiz birinchi oyatdan qirq beshinchi oyatgacha bo'lgan shimol podshohi har doim va faqat papalik hokimiyatidir.

“Doimiy” haqidagi bahs bilan Advent tarixiga yolg'onlar Uilli Uayt va A. G. Daniells tomonidan kiritildi; buning maqsadi “doimiy” Masihning muqaddasxona xizmatini ifodalaydi, degan eski protestant qarashini qo'llab-quvvatlash edi. Mazkur tarix Xabaquqning Jadvallarida aniqlab ko'rsatilgan, biroq noto'g'ri qarashning ilgari surilishi va qaror topishi bilan bog'liq soxta guvohlikka e'tibor qaratish muhimdir, chunki to'g'ri tushuncha Miller tomonidan 2 Salonikaliklarga maktubda tan olingan bo'lib, u yerda masala haqiqatni sevuvchilar bilan yolg'onga ishonuvchilar o'rtasidagi qarama-qarshilikdir.

“Har kunlik” mojarosi satr ustiga satr tushunchasiga shuni qo'shadiki, Rimning yakuniy mojarosi Muqaddas Ruhning to'kilishi davrida sodir bo'ladi. Muqaddas Ruh yuqoridan to'kilayotgan bir paytda, pastdan bir qudrat ko'tarilib chiqmoqda va uni Xudoning qudrati deb qabul qiladiganlarni egallamoqda, holbuki u kuchli bir adashtirishdir.

«Bahs ichidagi ikki buyuk qudrat ish olib bormoqda: biri pastdan, ikkinchisi yuqoridan. Har bir inson bulardan birining yoki boshqasining yashirin ta'siri ostidadir, va uning amallari qaysi ilhom manбайдan kelib chiqayotganini oshkor etadi. Masih bilan birlashganlar har doim Masihning yo'llari bo'ylab ish yuritadilar. Shayton bilan ittifoqqa kirganlar esa o'z yo'l boshchisining ilhomi ostida, Muqaddas Ruhning qudrati va amaliga qarshi holda ish yuritadilar. Insonning irodasi erkin ravishda amal qilish uchun qoldirilgan, va amallar orqali qalbga qaysi ruh ta'sir ko'rsatayotgani namoyon bo'ladi. “Ularni mevalaridan bilib olursizlar.”» The 1888 Materials, 1508.

“Doimiy” haqidagi bahsdagi bashoratli qarama-qarshilik shundan iboratki, ajdahoning ramzi Masihning ramzi sifatida aynanlashtiriladi. Haqiqatni rad etayotganlar, ayni paytda bu haqiqatni kashf etgan Millerning rolini ham rad etmoqdalar, va shu tariqa ular Muqaddas Ruhni rad etib, kechirib bo'lmaydigan gunohni sodir etmoqdalar.

Rim haqidagi, 2001-yil 11-sentabrdan ko'p o'tmay yuzaga kelgan bir munozarani keyingi maqolada ko'rib chiqamiz.

“Biz hayot nihoyatda qadrlı va nihoyatda qiziqarli bo'lgan bir zamonda yashamoqdamiz. Hamma narsaning oxiri yaqinlashib qoldi. Hayratomuz voqealar bizning ko'z o'ngimizda tinmay ochilib boradi; chunki ko'rinmas kuchlar ish olib bormoqda, zo'r g'ayrat bilan faoliyat ko'rsatmoqda. Pastdagi zulmat kuchlari insoniy vositalar orqali harakat qilmoqda, yovuz odamlar esa Xudoning amrlariga va Isoning imoniga qarshi urush olib borishda yovuz farishtalar bilan hamkorlik qilmoqdalar; ayni paytda yuqoridan kelayotgan bir qudrat ilohiy ta'sirlarga bo'ysunadiganlar ustida harakat qilmoqda va Xudoning xalqi samoviy mavjudotlar bilan hamkorlik qilmoqda. Bu oxirgi kunlarda har bir inson joniga uni sinash va imtihon qilish uchun keladigan bosimga haqiqiy, chin imondan boshqa hech narsa bardosh bera olmaydi.

Xudo bizning panohimiz bo‘lishi kerak; biz shaklga, e’tirofga, marosimga yoki mavqega ishonolmaymiz, yoxud yashayotgan nomimiz borligi uchun sinov kunida tura olamiz, deb o‘ylay olmaymiz. Qimirlatilishi mumkin bo‘lgan hamma narsa qimirlatiladi, va bu oxirgi kunlarning aldanishlari hamda xomxayollari bilan qimirlatib bo‘lmaydigan narsalar qoladi. Jonni Abadiy Qoya bilan mahkam bog‘lang; chunki faqat Masihdagina omonlik bo‘ladi. Iso biz yashayotgan kunlarni xavfli kunlar deb ta’rifladi. U dedi: ‘Nuhning kunlari qanday bo‘lgan bo‘lsa, Inson O‘g‘lining kelishi ham shunday bo‘ladi. Chunki to‘fondan oldingi kunlarda, Nuh kemaga kirgan kungacha, ular yeb-ichar, uylanar va turmushga berilar edilar; va to‘fon kelib, ularning barchasini olib ketmaguncha anglamadilar; Inson O‘g‘lining kelishi ham shunday bo‘ladi.’ ‘Lutning kunlarida bo‘lgani kabi ham shunday edi; ular yedilar, ichdilar, sotib oldilar, sotdilar, ekdilar, qurdilar; ammo Lut Sado‘mdan chiqqan o‘sha kunning o‘zida osmondan olov va oltingugurt yog‘ib, ularning barchasini halok qildi. Inson O‘g‘li zohir bo‘ladigan kunda ham xuddi shunday bo‘ladi.’ ‘Inson O‘g‘li O‘z ulug‘vorligida va U bilan birga barcha muqaddas farishtalar bilan kelganida, U O‘z ulug‘vorligi taxtiga o‘tiradi; va Uning oldiga barcha xalqlar to‘planadi; U cho‘pon qo‘ylarni echkilardan ajratgandek, ularni bir-biridan ajratadi; va qo‘ylarni O‘z o‘ng tomoniga, echkilarni esa chap tomoniga qo‘yadi. Shunda Shoh O‘z o‘ng tomonidagilarga aytadi: Kelinglar, Otamning barakalilari, dunyo bunyod etilganidan beri sizlar uchun tayyorlangan shohlikni meros qilib olinglar.’ Bu hayotdagi yo‘limiz u yerdagi abadiy taqdirimizni belgilaydi; biz bilan birga Xudoning shohligini meros qilib oladiganlar safida bo‘lamizmi, yoki tashqi zulmatga ketadiganlar safida bo‘lamizmi — buni aytish o‘zimizga qoldirilgan. Xudo najotimiz uchun har bir chorani ko‘rgan; shunday ekan, cheksiz qimmat evaziga sotib olingan narsadan foydalanaylik. ‘Chunki Xudo olamni shunchalik sevdiki, O‘zining yagona O‘g‘lini berdi, toki Unga ishongan har bir kishi halok bo‘lmasin, balki abadiy hayotga ega bo‘lsin.’” Youth Instructor, 1893-yil 3-avgust.